Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/5635

2025 10 22

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. spalio 10 d.

kuria patvirtinamas Vokietijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir kuria Vokietijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas)

(C/2025/5635)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 ir 26 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros ([1]) kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo ([2]) ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms ([3]). Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;

(2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės laikotarpio įsipareigojimas neviršyti didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ([4]), kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turi būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnyje nustatytus kriterijus;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 209, 1997 8 2, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

([3]) 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 306, 2011 11 23, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

([4]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

(4) remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba tuomet turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas ir, kai taikytina, patvirtina reformų ir investicijų įsipareigojimus, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

(5) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnį sistemoje numatoma lanksčiai taikyti taisykles, kai išskirtinės aplinkybės, kurių valstybė narė negali kontroliuoti, daro didelį poveikį viešiesiems finansams. Tokiu atveju, gavusi valstybės narės prašymą ir remdamasi Komisijos rekomendacija, pagrįsta jos atlikta analize, Taryba per keturias savaites nuo Komisijos rekomendacijos pateikimo gali priimti rekomendaciją, kuria valstybei narei leidžiama nukrypti nuo jai Tarybos nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, kai i) išskirtinės aplinkybės, kurių valstybė narė negali kontroliuoti, ii) daro didelį poveikį atitinkamos valstybės narės viešiesiems finansams ir iii) jei toks nuokrypis nekelia pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu. Taryba turi nustatyti tokio nuokrypio terminą;

PASTABOS DĖL VOKIETIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(6) 2025 m. liepos 17 d. Vokietija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnyje nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija, atsižvelgiant į Vokietijos nurodytas priežastis. Dėl pratęsimo buvo susitarta todėl, kad ankstesnė nacionalinė vyriausybė prarado parlamentinę daugumą, parlamento rinkimai buvo surengti 2025 m. vasario 23 d., po to keletą savaičių vyko koalicijos derybos ir joms pasibaigus, 2025 m. balandžio 9 d., buvo pasiektas koalicijos susitarimas, o 2025 m. gegužės 6 d. buvo suformuota nauja vyriausybė;

Procesas iki plano pateikimo

(7) siekdama suteikti struktūrą dialogui, po kurio pateikiami nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, 2025 m. birželio 17 d. Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/1263 9 straipsnį Vokietijai išsiuntė išankstines gaires su orientacine trajektorija ([5]). Komisija orientacinę trajektoriją paskelbė 2025 m. liepos 24 d. ([6]). Orientacinė trajektorija yra grindžiama rizika ir ja bus užtikrinta, kad iki fiskalinio koregavimo laikotarpio pabaigos ir nesiimant tolesnių biudžeto priemonių po koregavimo laikotarpio, valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu patikimai mažės arba liks apdairaus lygio, o valdžios sektoriaus deficitas koregavimo laikotarpiu bus sumažintas iki mažesnės nei 3 % BVP vertės ir vidutinės trukmės laikotarpiu išliks mažesnis už tą pamatinę vertę. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 7 ir 8 straipsnius orientacinė trajektorija taip pat dera su skolos tvarumo apsaugos priemone ir atsparumo deficitui apsaugos priemone.

Remiantis Komisijos prielaidomis ir darant prielaidą, kad bus taikomas septynerių metų koregavimo laikotarpis, Vokietijai pateiktoje orientacinėje trajektorijoje nustatyta, kad grynosios išlaidos neturėtų didėti daugiau nei 1 lentelėje nurodytos vertės Tai atitinka 1,8 % metinį vidutinį grynųjų išlaidų augimą per septynerių metų koregavimo laikotarpį (2025–2031 m.) ir 1,7 % – per penkerių metų plano įgyvendinimo laikotarpį (2025–2029 m.). Plano įgyvendinimo laikotarpis yra penkeri metai (2025–2029 m.), o ne ketveri metai, kaip įprasta, nes, atsižvelgiant į išskirtinius 2025 m. vasario mėn. įvykusius federalinius rinkimus, dabartinė federalinė vyriausybė bus atsakinga už penkių, o ne keturių biudžeto įstatymų rengimą.

([5]) Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui perduotos išankstinės gairės apima trajektorijas be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančias ketverius ir septynerius metus). Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos *2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Ji grindžiama Europos Komisijos 2025 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2034 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos *2024 m. ataskaitą dėl senėjimo* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Germany.

1 lentelė. 2025 m. birželio 17 d. Komisijos Vokietijai pateikta orientacinė trajektorija

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis 2025–2029	Vidurkis 2025–2031
Didžiausias grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	1,8	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9	1,9	1,7	1,8

Šaltinis: Komisijos skaičiavimai.

(8) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2025 m. birželio ir liepos mėn. įvyko Vokietijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialogo metu daugiausia dėmesio skirta Vokietijos numatytam didžiausiam grynųjų išlaidų augimo tempui ir pagrindinėms prielaidoms, taip pat numatomiems įvairių reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įskaitant investicijas skatinančias reformas ir priemones, kuriomis siekiama supaprastinimo, veiksmingumo ir darbo jėgos pasiūlos gerinimo. Be to, dialoge Vokietija ir Komisija aptarė numatomą reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, t. y. sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimą;

(9) laikydamasi Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalies ir 36 straipsnio 1 dalies c punkto, 2025 m. liepos mėn. Vokietija, remdamasi jos plane pateikta informacija, konsultavosi su socialiniais partneriais ir regioninės valdžios institucijomis;

(10) Stabilumo taryba – Vokietijos federalinės valdžios ir žemių jungtinė institucija – pateikė nuomonę ([7]) dėl makroekonominės prognozės ir makroekonominių prielaidų, kuriomis grindžiamas daugiametis didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas. Apskritai įvertinta, kad vidutinės trukmės laikotarpio plane numatytas išlaidų planas atitinka ES taisykles ir yra palankus ekonomikos augimui. Stabilumo taryba pažymėjo, kad patikimą vertinimą būtų galima atlikti tik po to, kai 2025 m. spalio mėn. bus peržiūrėta visos šalies masto projekcija, ir pabrėžė, kad siekiant tikslų svarbu įgyvendinti ekonomikos augimą skatinančias priemones, laikytis išlaidų drausmės ir vykdyti struktūrines reformas;

(11) 2025 m. liepos 20 ir 21 d. planas buvo pristatytas parlamentui atitinkamuose parlamento komitetuose;

Kiti susiję procesai

(12) 2024 m. spalio 15 d. Vokietija pateikė 2025 m. biudžeto plano projektą. 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl šio biudžeto plano projekto ([8]). Atsižvelgiant į politinius pokyčius Vokietijoje, dėl 2025 m. biudžeto projekto, kuriuo remdamasi Komisija priėmė nuomonę, nacionalinis parlamentas dėl projekto nebalsavo ir jo nepatvirtino, todėl jis neįsigaliojo. Po federalinių rinkimų federalinė vyriausybė parengė peržiūrėtą 2025 m. biudžeto projektą, o nacionalinis parlamentas jį turėjo priimti 2025 m. rugsėjo mėn. pabaigoje. Tačiau kai planas buvo pateiktas, 2025 m. liepos 30 d. federalinė vyriausybė priėmė 2026 m. biudžeto įstatymo projektą. Nacionalinis parlamentas jį turėtų priimti 2025 m. gruodžio mėn. pradžioje. 2026 m. biudžeto plano projektą Vokietija turėtų pateikti ne vėliau kaip 2025 m. spalio 15 d.;

(13) 2025 m. balandžio 24 d. Vokietija paprašė aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų atsižvelgta į didesnes gynybos išlaidas, pagal Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnio 1 dalį ir 2025 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatą (C(2025)2000 final). Taigi, šis prašymas buvo pateiktas prieš pateikiant vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Prašymą aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą Komisija įvertino kartu su vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniu struktūriniu planu. Todėl vertinant planą atsižvelgiama į nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimą, visų pirma kiek tai susiję su skolos tvarumo apsaugos priemonės ir atsparumo deficitui apsaugos priemonės poveikiu;

([7]) Įtraukta į Vokietijos planą, p. 106 ir paskesni, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/07601136-78f2-41dc-a188-4a5127acdb9c_en?filename=2025-08-19_MTFSP_Final_EN_BF_a.pdf.

([8]) Komisijos nuomonė dėl Vokietijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024) 9051 final.

(14) skolos tvarumo apsaugos priemonė ir atsparumo deficitui apsaugos priemonė (Reglamento (ES) 2024/1263 7 ir 8 straipsniai) nustatytos siekiant užtikrinti, kad valstybės narės įgyvendintų minimalų fiskalinį koregavimą, ir gali būti griežtesnės, nei reikalaujama pagal tvarumu grindžiamą metodą. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu į šias apsaugos priemones neatsižvelgiama. Taip užtikrinama, kad nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos tvarumo sąlyga būtų vienodai taikoma visoms valstybėms narėms;

(15) 2025 m. liepos 8 d. Taryba Vokietijai Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų ([9]);

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(16) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(17) 2024 m. ekonominė veikla Vokietijoje sumažėjo 0,5 % dėl sumažėjusio eksporto ir investicijų ([10]). 2025 m. gegužės mėn. paskelbtoje Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. ekonomika stagnuos, nes privataus vartojimo ir investicijų atsigavimą iš esmės atsveria neigiamas grynojo eksporto poveikis. Numatoma, kad 2026 m. realusis BVP padidės 1,1 %, nes atsigaus eksportas ir toliau didės privatus vartojimas bei investicijos. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2025–2026 m.) potencialiojo BVP augimas Vokietijoje šiek tiek sumažės nuo 0,5 % 2024 m. iki 0,3 % 2025 ir 2026 m., daugiausia dėl darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimo, darbuotojo dirbtų valandų skaičiaus tolesnio mažėjimo ir lėto bendro gamybos veiksnių našumo augimo. 2024 m. nedarbo lygis buvo 3,4 % ir Komisija prognozuoja, kad 2025 m. jis sieks 3,6 %, 2026 m. – 3,3 %. Prognozuojama, kad infliacija (apibrėžiama BVP defliatoriumi) nuo 2024 m. buvusio 3,1 % lygio sumažės iki 2,4 % 2025 m. ir iki 2,2 % 2026 m. Vyriausybės politikoje įtvirtinti ketinimai didinti infrastruktūros ir gynybos išlaidas dar nebuvo pakankamai išsamūs, kad iki galutinio termino juos būtų galima įtraukti į Komisijos 2025 m. pavasario prognozę. Iš paskelbtų duomenų ir politikos pokyčių nuo pavasario prognozės paskelbimo matyti, kad 2025 ir 2026 m. ekonomikos augimas, taip pat 2025 m. BVP defliatorius gali būti didesnis, nei tikėtasi pavasarį;

(18) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2024 m. Vokietijos valdžios sektoriaus deficitas sudarė 2,8 % BVP ([11]). Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę 2025 m. jis turėtų likti iš esmės stabilus, t. y. 2,7 % BVP, o remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, 2026 m. turėtų padidėti iki 2,9 %. 2024 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 62,5 % BVP. Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad 2025 m. pabaigoje ji padidės iki 63,8 % BVP, o 2026 m. pabaigoje – iki 64,7 %. Šiose prognozėse neatsižvelgiama į naujesnius politikos pranešimus, minimus vidutinės trukmės laikotarpio plane, nes jis buvo pateiktas po pavasario prognozės galutinio termino. 2025 m. birželio 24 d. ir liepos 30 d. Vokietijos federalinė vyriausybė priėmė 2025 ir 2026 m. federalinius biudžetus. Iš biudžetų matyti, kad 2025 ir 2026 m. išlaidos ir deficitas bus didesni, palyginti su Komisijos 2025 m. pavasario prognozėmis;

Plane pateiktas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

(19) Vokietijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2029 m. laikotarpį ir jame pateikiamas septynerių metų fiskalinis koregavimas (2025–2031 m.);

(20) plane pateikiama informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį, išskyrus išsamią informaciją apie Komisijos orientacinę trajektoriją, kurios reikalaujama pagal to reglamento 13 straipsnio b punktą, ir informaciją apie numanomus ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kurios reikalaujama pagal 13 straipsnio g punktą;

([9]) Tarybos rekomendacija dėl Vokietijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos, 2025 07 08.
([10]) Vokietijos federalinė statistikos tarnyba (DESTATIS) peržiūrėjo atitinkamų makroekonominių rodiklių, pavyzdžiui, 2008–2024 m. BVP, duomenis. Peržiūros rezultatai paskelbti adresu https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2025/07/PD25_278_811.html.
([11]) Šaltinis: Eurostatas.

(21) plane įsipareigojama užtikrinti 2 lentelėje nurodytą didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą, atsižvelgiant į tai, kad aktyvuota nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga, t. y. netaikant su apsaugos priemonėmis susijusių reikalavimų (žr. 2 lentelės apatinę dalį), o tai atitinka vidutinį didžiausią 2,9 % grynųjų išlaidų augimą 2025–2029 m. Plane nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas koregavimo laikotarpiu (2025–2031 m.) yra didesnis už 2025 m. birželio 17 d. Komisijos perduotoje orientacinėje trajektorijoje nurodytą grynųjų išlaidų augimą. Komisijos vertinimas buvo pagrįstas didžiausiu grynųjų išlaidų augimo tempu netaikant su apsaugos priemonėmis susijusių reikalavimų. Be to, Vokietija įsipareigoja vykdyti reformas ir investicijas, kad koregavimo laikotarpis būtų pratęstas iki septynerių metų (2025–2031 m.), ir planuojama, kad per tą pratęstą laikotarpį didžiausias vidutinis grynųjų išlaidų augimas bus 2,8 %.

2 lentelė. Vokietijos plane nustatytas didžiausias grynųjų išlaidų augimas

su skolos tvarumo ir atsparumo deficitui apsaugos priemonėmis ir be jų

(metinis ir bendras augimo tempai proc., nominaliąja verte)

						Koregavimo laikotarpio pratęsimas				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029 m.	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2031 m.
Įskaitant skolos tvarumo ir atsparumo deficitui apsaugos priemonių poveikį										
Metinis	4,0	3,1	3,0	2,7	2,1	2,0	2,4	2,4	2,6	2,5
Bendras (*)		3,1	6,2	9,0	11,3	13,5	16,3	19,1	nėra duomenų	nėra duomenų
Atėmus skolos tvarumo ir atsparumo deficitui apsaugos priemonių poveikį (**)										
Metinis	4,0	4,4	4,5	2,3	1,7	1,6	2,7	2,7	2,9	2,8
Bendras (*)		4,4	9,0	11,5	13,3	15,2	18,3	21,5	nėra duomenų	nėra duomenų

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2024 bazinius metus.
(**) Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpis yra 2025–2028 m.

Šaltinis: Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(22) jei plane numatytas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas (žr. 2 lentelės apatinę dalį) ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą laipsniškai padidėtų nuo 62,5 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 64,4 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2031 m.), kaip matyti 3 lentelėje. Numatoma, kad po koregavimo laikotarpio, t. y. vidutinės trukmės laikotarpiu, valdžios sektoriaus bendroji skola mažės ir 2041 m. pasieks 56,5 %.

3 lentelė. Vokietijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	62,5	63,9	65,5	66,5	66,9	66,5	65,5	64,4	56,5
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	- 2,7	- 3,3	- 3,8	- 3,2	- 2,5	- 1,8	- 1,4	- 1,1	- 1,1

Šaltinis: Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Pagal planą valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir BVP santykis būtų pradėtas mažinti iki koregavimo laikotarpio pabaigos (2031 m.). Tai yra tikėtina, nes, remiantis plano prielaidomis, pagal visus Komisijos skolos tvarumo analizės apibrėžiamojo pobūdžio testavimus nepalankiausiomis sąlygomis numatoma, kad per dešimt metų po koregavimo laikotarpio skola mažės, o tikimybinės projekcijos su pakankamai didele tikimybe rodo, kad skola mažėtų.

Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio a punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(23) remiantis plane pateiktu didžiausiu grynųjų išlaidų augimo tempu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus deficitas sumažėtų nuo 2,7 % BVP 2024 m. iki 1,8 % BVP 2029 m. ir iki 1,1 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2031 m.). Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2031 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės, nors ir numatoma, kad pradiniais plano metais tą vertę jis viršys.

Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2041 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje;

Fiskalinio koregavimo laiko profilis

(24) fiskalinio koregavimo laiko profilis, matuojamas kaip struktūrinio pirminio balanso metinis pokytis, yra perkeliamas iš 2025–2026 m. į laikotarpio pabaigą 2027–2031 m., palyginti su linijiniu planu, nurodytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte kaip taisyklė. Plane numatoma ekspansinė politika 2025–2026 m., kurią skatina didėjančios išlaidos (žr. 27 konstatuojamąją dalį) ir reikšmingas konsolidavimas 2027–2029 m. Pirmaisiais plano metais pradinės skatinamosios fiskalinės politikos krypties tikslas – remti veiklą ir investicijas po dvejų neigiamo realiojo BVP augimo metų. Apskritai didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per plano penkerių metų laikotarpį dera su apsaugos priemonės, pagal kurią neleidžiama fiskalinio koregavimo pastangų sutelkti laikotarpio pabaigoje, išlyga, nustatyta Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte, nes tos pastangos plano laikotarpiu (2025–2029 m.) yra proporcingos bendroms pastangoms per visą koregavimo laikotarpį (2025–2031 m.);

4 lentelė. Vokietijos plane pateikti struktūrinio pirminio balanso pokyčiai

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Struktūrinis pirminis balansas (% BVP)	- 0,9	- 1,3	- 1,8	- 1,2	- 0,3	0,5	0,8	1,1
Struktūrinio pirminio balanso pokytis (proc. punktais)	0,3	- 0,4	- 0,5	0,6	0,9	0,8	0,3	0,3

Šaltinis: Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Konkretūs aspektai, susiję su atsparumo deficitui apsaugos priemonės ir skolos tvarumo apsaugos priemonės taikymu Vokietijos atveju, kol taikoma nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga

(25) remiantis Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsniu, prireikus fiskalinis koregavimas turi būti tęsiamas tol, kol atitinkama valstybė narė pasieks deficito lygį, kuris struktūriniu požiūriu užtikrintų 1,5 % BVP bendrą atsparumo maržą, palyginti su 3 % BVP deficito pamatine verte (atsparumo deficitui apsaugos priemonė). Remiantis Reglamento (ES) 2024/1263 7 straipsniu, numatomas skolos santykis turi vidutiniškai mažėti bent 0,5 procentinio punkto per metus, kol skolos santykis su BVP yra nuo 60 % iki 90 % (skolos tvarumo apsaugos priemonė).

Jei tenkinamos nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo sąlygos, jos taikymo laikotarpiu leidžiamas lankstumas turėtų būti apskaičiuojamas neįtraukiant šių dviejų apsaugos priemonių poveikio, kad valstybėms narėms būtų užtikrintos vienodos sąlygos. Taigi, šiomis konkrečiomis aplinkybėmis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir prašymas aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą turėtų būti vertinami integruotai. Visų pirma, atsižvelgiant į tai, kad aktyvuota nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga, nereikia tikrinti, ar Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio planas dera su 2025–2028 m. laikotarpio, kuriuo taikoma nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga, apsaugos priemonėmis. Likusią koregavimo laikotarpio dalį (2029–2031 m.), kadangi nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga nebebus taikoma, reikia patikrinti, ar Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane laikomasi apsaugos priemonių.

Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnyje nustatytas reikalavimas dėl atsparumo deficitui apsaugos priemonės, kuriuo siekiama nustatyti bendrą maržą, palyginti su 3 % BVP deficito pamatine verte, Vokietijai yra taikomas nuo 2029 m. Taigi, pagal Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnį, 2029, 2030 ir 2031 m. struktūrinio pirminio balanso metinis koregavimas pagal vidutinės trukmės laikotarpio planą turėtų būti ne mažesnis kaip 0,25 % BVP, jei ankstesniais metais struktūrinis deficitas turėtų tebeviršyti 1,5 % BVP, kad struktūriniu požiūriu būtų pasiekta 1,5 % BVP bendra atsparumo marža. Fiskalinis koregavimas pagal plano politikos įsipareigojimus ir prielaidas viršija 0,25 % BVP 2029, 2030 ir 2031 m. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas dera su atsparumo deficitui apsaugos priemonė 2029–2031 m. laikotarpiu.

Remiantis Reglamento (ES) 2024/1263 7 straipsniu, kadangi valdžios sektoriaus skola pagal planą viršys 60 % BVP (bet neviršys 90 %) per koregavimo laikotarpį, skolos santykis turi vidutiniškai mažėti bent 0,5 procentinio punkto per metus, kol bus mažesnis nei 60 %. Vidutinis sumažėjimas apskaičiuotas 2029–2031 m. laikotarpiu ir sudaro 0,8 procentinio punkto. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas dera su skolos tvarumo apsaugos priemonė 2029–2031 m. laikotarpiu;

Makroekonominės plano prielaidos

(26) planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo Komisijos prielaidų, kuriomis grindžiama 2025 m. birželio 17 d. Vokietijai perduota orientacinė trajektorija (žr. 5 lentelę). Plane atsižvelgiant į naujesnius duomenis visų pirma remiamasi skirtingomis prielaidomis dėl pradinės padėties 2024 m., potencialaus augimo, realiojo BVP ir BVP defliatoriaus. Būtina atlikti kruopštų šių skirtumų vertinimą, ypač dėl to, kad plane numatytas vidutinis didžiausias grynųjų išlaidų augimas yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje. Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo skirtumo įvertinimu;

plane naudojamas išlygintas potencialios gamybos apimties augimas 2024–2041 m. laikotarpiu, todėl koregavimo laikotarpiu vidutinė potenciali gamybos apimtis plane yra didesnė, palyginti su Komisijos prielaidomis, ir taip prisidedama prie didesnio vidutinio grynųjų išlaidų augimo. Galimybę remtis stabilesnėmis potencialaus augimo laiko eilutėmis suteikia Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies f punktas su sąlyga, kad bendras augimas prognozės laikotarpiu (t. y. iki 2041 m.) iš esmės atitinka Komisijos prielaidas, o taikymas yra deramai pagrįstas ekonominiais argumentais – plane jis tas prielaidas atitinka ir yra pagrįstas. Plane potencialaus augimo išlyginimo taikymas grindžiamas didesniu vertinimo neapibrėžtumu dėl pastarojo meto išorinių makroekonominių sukrėtimų. Todėl ši prielaida laikoma deramai pagrįsta. Plane teigiama, kad vėlesniais metais ekonominę veiklą dėl numatomų papildomų viešųjų ir privačiųjų investicijų, tikėtina, dar labiau paskatins Vokietijos fiskalinių skatinamųjų priemonių paketas (pirmiausia grindžiamas naujuoju Specialiuoju infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondu).

5 lentelė. Vokietijos plane pateiktos pagrindinės prielaidos

						Koregavimo laikotarpio pratęsimas				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029 m.	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2031 m.
Potencialiojo BVP augimas (%)	0,5	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	3,1	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,6	2,6

Šaltinis: Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plane daroma prielaida, kad 2025 ir 2026 m. BVP defliatoriaus dydžiai bus šiek tiek didesni, palyginti su Komisijos prielaidomis. Didesni defliatoriai prisideda prie didesnio vidutinio grynųjų išlaidų augimo plane numatytu koregavimo laikotarpiu. Komisijos prielaidose ir plane nurodyto 2025 m. BVP defliatoriaus 0,3 procentinio punkto skirtumas pagrįstas naujesniais 2025 m. pirmojo ketvirčio duomenimis, kurie nebuvo įtraukti į Komisijos prielaidas. ([12]) 2026 m. BVP defliatorių 0,4 procentinio punkto skirtumą galima pagrįsti pasaulinės prekybos įtampos poveikiu kainoms ir numatomu dideliu viešųjų išlaidų padidėjimu. Šie argumentai kartu deramai pagrindžia šį defliatorių nuokrypį nuo Komisijos duomenų.

Į planą įtrauktas atnaujintas 2024 m. nominalusis deficitas nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Komisijos prielaidomis. Tai reiškia, kad skirtumas tarp plane pateikto ir orientacinėje trajektorijoje nurodyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo paaiškinamas, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnio b punkte, skirtingomis prielaidomis, kurioms apskritai galima pritarti. Apskritai, atsižvelgus į visus prielaidų skirtumus, vidutinis grynųjų išlaidų augimas plane yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje.

([12]) Antrojo ketvirčio duomenys, paskelbti po plano pateikimo, papildomai pagrindžia 2025 m. BVP defliatoriaus skirtumą.

Komisija į pirmiau pateiktą plano prielaidų vertinimą atsižvelgs ateityje vertindama, ar laikomasi didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo;

Fiskalinė plano strategija

(27) pagal plane pateiktą orientacinę fiskalinę strategiją įsipareigojimai dėl grynųjų išlaidų bus vykdomi įgyvendinant į augimą orientuotą strategiją, grindžiamą viešosiomis investicijomis, struktūrinėmis reformomis ir laipsnišku konsolidavimu. Plane numatytas planas su atidėtu koregavimu, o 2025 ir 2026 m. politika bus skatinamojo pobūdžio. Skatinamąjį pobūdį iš esmės lemia didesnės į investicijas orientuotos išlaidos (žr. 6 lentelę), kuriomis sprendžiami lėto ekonomikos augimo ir nepakankamų investicijų klausimai ir kurios iš esmės finansuojamos iš naujai įsteigto Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo. Specialiuoju fondu apsaugomos į investicijas orientuotos išlaidos, leidžiant Specialiojo fondo išlaidas padengti tik tada, kai investicijų išlaidos pagrindiniame federaliniame biudžete viršija 10 % visų jo išlaidų (atėmus finansinių sandorių išlaidas ir tam tikrus su gynyba susijusius punktus).Po fiskalinio skatinimo 2027, 2028 ir 2029 m. bus dedamos didelės konsolidavimo pastangos. Konsolidavimo strategija grindžiama didesnėmis pajamomis taikant augimą skatinančias priemones, pavyzdžiui, 25 % sumažinant biurokratines išlaidas dėl skaitmenizacijos ir teisės aktų supaprastinimo, panaikinant finansavimo deficitą plėtros ir inovacijų kapitalo srityje ir plečiant kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą, tuo tikslu teikiant paskatas aktyviau dalyvauti darbo rinkoje ir tobulinant imigracijos procesus. Kalbant apie išlaidas, vidutinės trukmės laikotarpio plane pranešama apie vyriausybės ketinimą reguliariai peržiūrėti ir racionalizuoti visas subsidijų ir finansavimo programas, konsoliduoti socialines išmokas ir iki 2029 m. bent 8 % sumažinti ministerijų ir nacionalinių parlamentų administracijos darbuotojų skaičių. Šių ketinimų ir politikos priemonių, kurios turi būti priimtos, apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose;

Plane nustatyti reformų ir investicijų įsipareigojimai, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas

(28) plane Vokietija įsipareigoja vykdyti reformas ir investicijas, kuriomis siekiama pagerinti potencialų augimą ir fiskalinį tvarumą ir pagrindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas nuo ketverių iki septynerių metų.

Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, apima du dabartinius Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimus ir 15 naujų reformų ir investicijų. Tai apima toliau išvardytas priemones (taip pat žr. II priedą):

— federalinės valdžios ir žemių darbo grupė veiksmingam viešajam administravimui užtikrinti: ši priemonė yra įsipareigojimas pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (6.2.1 priemonė) užtikrinti veiksmingesnį valdymą ir geriau koordinuoti planavimo ir leidimų išdavimo procedūras federaliniu ir žemių lygmenimis. Pirmieji du etapai – darbo grupės pažangos ataskaitų paskelbimas atitinkamai ne vėliau kaip 2021 m. ir 2022 m. Trečiuoju etapu bent 80 % antrojoje pažangos ataskaitoje nurodytų priemonių turėtų būti įgyvendinta ne vėliau kaip 2025 m. I ketv.;

— Jūros vėjo energijos aktas: priemonė yra įsipareigojimas pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (7.1.5 priemonė) sudaryti sąlygas spartesniam jūros vėjo elektrinių diegimui. 2023 m. I ketv. įsigaliojo Jūros vėjo energijos aktas ir taip sumažintos kliūtys plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir būtiną tinklo infrastruktūrą, supaprastinant atitinkamų projektų planavimo ir leidimų išdavimo procedūras;

— Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo parengimas veikti: reforma siekiama sustiprinti finansinę sistemą, kad būtų patenkinti neatidėliotini viešųjų investicijų į nacionalinę infrastruktūrą poreikiai. Sukūrus Specialųjį infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondą, teisės aktai, kuriais nustatomos lėšų panaudojimo taisyklės, visų pirma investicijų papildomumo kriterijus, turėtų įsigalioti ne vėliau kaip 2025 m. III ketv.;

— mokslinių tyrimų išmoka MTP remti: šia priemone siekiama stiprinti įmonių MTP veiklą taikant fiskalines paskatas. Reforma apima įstatymo, kuriuo išplečiama mokslinių tyrimų išmokos mokesčio bazė ir tinkamos finansuoti išlaidos, priėmimą ne vėliau kaip 2026 m. I ketv.;

— administracinės naštos mažinimas: šios priemonės tikslas – sumažinti biurokratinę naštą įmonėms, piliečiams ir administracijai. Taisomosios priemonės bus visos įtrauktos į administracinės naštos mažinimo teisės aktus. Teisės aktus numatoma priimti ne vėliau kaip 2027 m. IV ketv.;

— viešųjų pirkimų teisės supaprastinimas ginkluotosioms pajėgoms: šia priemone siekiama sumažinti biurokratizmą ir sudaryti sąlygas investicijoms supaprastinant federalinių ginkluotųjų pajėgų viešųjų pirkimų teisę – išplečiant supaprastintų viešųjų pirkimų procedūrų taikymo sritį, spartinant ir skaitmenizuojant procedūras. Numatoma, kad teisės aktai įsigalios ne vėliau kaip 2026 m. II ketv.;

— viešųjų pirkimų teisės supaprastinimas: kaip ir pirmesne priemone, šia reforma siekiama sumažinti biurokratizmą ir sudaryti sąlygas investicijoms supaprastinant viešųjų pirkimų teisę – išplečiant supaprastintų viešųjų pirkimų procedūrų taikymo sritį, spartinant ir skaitmenizuojant procedūras. Numatoma, kad teisės aktai įsigalios ne vėliau kaip 2026 m. II ketv.;

— palankesnių sąlygų įsidarbinti sulaukus pensinio amžiaus sudarymas: šia priemone siekiama pagerinti darbo jėgos pasiūlą pašalinant paskatas netęsti darbo sulaukus įprasto pensinio amžiaus. Reforma apima su ankstesniu įsidarbinimu susijusio draudimo (draudimas darbdaviams be objektyvios priežasties siūlyti terminuotą darbo sutartį anksčiau įdarbintiems darbuotojams) panaikinimą, kad ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. būtų sudarytos palankesnės sąlygos sulaukus pensinio amžiaus laikinai grįžti į darbo rinką;

— skaitmeninė vieno langelio sistema kvalifikuotiems trečiųjų valstybių piliečiams: šia priemone siekiama pagerinti darbo jėgos pasiūlą sudarant palankesnes sąlygas aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijai. Reforma apima centrinės IT platformos, skirtos užsienio specialistams, sukūrimą; tikimasi, kad ji pradės veikti ne vėliau kaip 2029 m. IV ketv.;

— darbo galimybių laikiniesiems gyventojams didinimas: šia priemone siekiama pagerinti darbo jėgos pasiūlą didinant pabėgėlių dalyvavimą darbo rinkoje. Reforma apima draudimo dirbti pabėgėliams sumažinimą iki ne daugiau kaip trijų mėnesių, ne vėliau kaip 2028 m. IV ketv. pakeičiant atitinkamus teisės aktus;

— tabako mokesčio taikymo išplėtimas: šia priemone siekiama apsaugoti mokestines pajamas ir sustiprinti visuomenės sveikatos apsaugą. Vykdant reformą numatoma, be kita ko, ne vėliau kaip 2026 m. IV ketv. priimti įstatymą dėl tabako mokesčio modelio taikymo išplėtimo;

— palankesnių sąlygų investicijoms į būstą sudarymas (*Bau-Turbo*): šia priemone siekiama padidinti investicijas į būstą supaprastinant būsto statybos taisykles. Reforma apima būsto statybos teisės aktų supaprastinimą nustatant laikinas taisyklių išimtis, lankstesnį planavimą, išplėstas specialiąsias taisykles ir aiškesnes gaires dėl konfliktų dėl triukšmo iki 2026 m. I ketv.;

— vyriausybės remiamo rizikos kapitalo fondo įsteigimas: šia priemone siekiama pagerinti startuolių galimybes gauti finansavimą sutelkiant institucinių investuotojų kapitalą. Reforma apima galimybę ne vėliau kaip 2026 m. IV ketv. pradėti rinkti lėšas II augimo fondui, kuris skirtas instituciniams investuotojams; pagrindinė investuotoja būtų vyriausybė;

— ataskaita dėl vyriausybės subsidijų: šia priemone siekiama palengvinti fiskalinės politikos formavimą parodant subsidijų efektyvumą ir veiksmingumą. Reforma apima dviejų federalinių subsidijų ataskaitų, kuriose analizuojamas subsidijuojamų programų poveikis pagal subsidijų politikos gaires, paskelbimą ne vėliau kaip 2025 m. IV ketv. ir 2027 m. III ketv.;

— išlaidų peržiūros: šia priemone siekiama pagrįsti fiskalinės politikos formavimą nustatant galimas lėšų taupymo sritis ir iš naujo suderinant esamas išlaidas su naujais išlaidų prioritetais. Atliekant pirmąją išlaidų peržiūrą (t. y. 12-ąją Finansų ministerijos išlaidų peržiūrą) daugiausia dėmesio bus skiriama rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo gerinimui. Ji bus paskelbta ne vėliau kaip 2025 m. IV ketv. Būsimose išlaidų peržiūrose (bent dviejose) bus nagrinėjamos pagrindinės politikos sritys, įskaitant esamas priemones, paramos programas ir teisės aktais nustatytas paslaugas, taip pat kompleksinės temos, apimančios visą biudžetą. Jos bus paskelbtos ne vėliau kaip 2028 m. IV ketv. ir 2029 m. IV ketv. Sutelkiant dėmesį į federalinių išlaidų tikslus ir poveikį, išlaidų peržiūros sudaro sąlygas geresniam į tikslus ir rezultatus orientuotam biudžeto valdymui. Biudžeto planavimo procese bus taikomos išlaidų peržiūrų išvados ir rekomendacijos;

— investicijų į geoterminę energiją sąlygų gerinimas: šia priemone siekiama pašalinti kliūtis investicijoms supaprastinant investicijų į geoterminę energiją reglamentavimą. Reforma apima leidimų išdavimo procedūrų supaprastinimą ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. priimant Geoterminės energijos diegimo spartinimo aktą;

— investicijų į vandenilį sąlygų gerinimas: šia priemone siekiama pašalinti kliūtis investicijoms supaprastinant investicijų į vandenilį reglamentavimą. Reforma apima planavimo, leidimų išdavimo ir susijusių viešųjų pirkimų procedūrų supaprastinimą priimant Vandenilio diegimo spartinimo aktą ne vėliau kaip 2026 m. III ketv.

(29) Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 3 dalį, kiekviena iš reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, yra pakankamai detalizuota, sutelkta laikotarpio pradžioje, įgyvendintina per nustatytą laiką ir galima patikrinti.

(30) Įsipareigojimuose pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, kuriais grindžiamas pratęsimas, numatytos reikšmingos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama gerinti fiskalinį tvarumą ir didinti ekonomikos augimo potencialą. Be to, Vokietija įsipareigoja tęsti reformų pastangas vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano laikotarpiu ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų lygius, pasiektus per ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano taikymo laikotarpį (žr. toliau 6 lentelę). Įsipareigojimai bus stebimi visą plano įgyvendinimo laikotarpį. Todėl į įsipareigojimus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą galima atsižvelgti pratęsiant koregavimo laikotarpį, kaip numatyta Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies d punkte.

(31) Numatoma, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, tvariai pagerins Vokietijos ekonomikos augimo ir atsparumo potencialą, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies a punkte. Plane apskaičiuota, kad 2029 m. priemonių rinkinio teigiamas ekonominis poveikis sudarys apie 1,0 % 2029 m. BVP. Šis skaičiavimas atliktas naudojant Komisijos dinaminius stochastinius bendruosius pusiausvyros modelius (QUEST III). Didžiausią poveikį augimui lemia trys priemonės:

— numatoma, kad Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo parengimas veikti prisidės prie investicijų dalies padidėjimo, o tai, kaip apskaičiuota, plano laikotarpiu padidins BVP. Skaičiavimas atitinka Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje pateiktą Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo makroekonominio poveikio analizę;

— administracinės naštos mažinimo teisės aktais ir viešųjų pirkimų teisės supaprastinimais siekiama padidinti veiksmingumą ir našumą. Mažinant pridėtines išlaidas didėja įmonių pelningumas. Tai atitinka paskelbtus administracinės naštos mažinimo poveikio įverčius ([13]). Bendro užimtumo sumažėjimo rizika atrodo nedidelė, nes Vokietijos darbo rinkoje tvyro įtampa;

— numatoma, kad priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos kvalifikuotų darbuotojų migracijai ir plečiamos pabėgėlių darbo galimybės, gerins darbo jėgos pasiūlą, taigi ir augimą. Šie įverčiai grindžiami dviejų migracinio judėjimo tyrimų scenarijais, iš kurių vieną parengė Kylio institutas Ūkio ministerijos prašymu ([14]).

Apskritai numatoma, kad šalinant anksčiau nustatytus trūkumus, pavyzdžiui, investicijų trūkumą ir mažėjančią darbo jėgos pasiūlą, planas padės padidinti ekonomikos augimo ir atsparumo potencialą.

(32) Numatoma, kad reformomis ir investicijomis, kuriomis grindžiamas pratęsimas, bus remiamas fiskalinis tvarumas, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies b punkte. Vyriausybė numato, kad visų reformų ir investicijų fiskalinis poveikis sieks 0,2 % nominaliojo BVP per metus, o per 2025–2029 m. laikotarpį bendrai sukaups 1,0 % 2024 m. nominaliojo BVP. Tai daugiausia susiję su netiesioginiu poveikiu (0,9 %) ir tai rodo, kad daugiausia dėmesio skiriama augimą skatinančioms reformoms. Išplėtus tabako mokesčio taikymo sritį padidės mokestinės pajamos. Be to, išlaidų peržiūros ir subsidijų peržiūra padės pagerinti viešųjų finansų kokybę.

([13]) Žr., pvz., Roeger et al (2008): Structural Reforms in the EU: A simulation-based analysis using the QUEST model with endogenous growth, https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication13531_en.pdf.

([14]) Institut für Weltwirtschaft Kiel (2021): Analyse und Prognose von Migrationsbewegungen, https://www.ifw-kiel.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/fis-import/712bf76b-fed4-4ad6-b827-4a5a04f42a3b-wipo_34.pdf; Destatis: 15. Koordinierte Bevölkerungsvorausberechnung, https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Bevoelkerungsvorausberechnung/begleitheft.html.

(33) Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, skiriamos bendriems ES prioritetams įgyvendinti, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies c punkte. Numatoma, kad dauguma priemonių prisidės prie socialinio ir ekonominio atsparumo didinimo laikantis Europos socialinių teisių ramsčio principų. Be to, investicijų į geoterminę energiją ir vandenilį spartinimo įstatymais kartu su Jūros vėjo energijos aktu prisidedama prie sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, taip pat prie energetinio saugumo užtikrinimo. Viešųjų pirkimų teisės supaprastinimas ir skaitmeninių technologijų naudojimas ginkluotųjų pajėgų viešųjų pirkimų procesuose padeda stiprinti gynybos pajėgumus.

(34) Reformomis ir investicijomis, kuriomis grindžiamas pratęsimas, įgyvendinamos svarbios ([15]) per Europos semestrą pateiktos KŠSR, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies d punkte. Visų pirma reformomis ir investicijomis, kuriomis grindžiamas pratęsimas, siekiama įgyvendinti KŠSR dėl:

— fiskalinių struktūrinių rekomendacijų vykdant viešąsias investicijas skatinančias reformas, įskaitant Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo parengimą veikti ir viešųjų pirkimų teisės supaprastinimą, taip pat tabako mokesčio taikymo išplėtimą, išlaidų peržiūras ir ataskaitą dėl vyriausybės subsidijų;

— rekomendacijų dėl ekonomikos transformacijos išplečiant mokslinių tyrimų išmoką MTP remti, mažinant administracinę naštą, be kita ko, naudojant skaitmenines technologijas, sudarant palankesnes sąlygas investicijoms į būstą ir įsteigiant vyriausybės remiamą rizikos kapitalo fondą;

— rekomendacijų dėl žaliosios pertvarkos, kuria siekiama sumažinti bendrą priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro ir padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos vaidmenį energetikos sistemoje gerinant investicijų į jūrų vėjo energiją, geoterminę energiją ir vandenilį sąlygas, taip pat elektrifikaciją ir lankstumą;

— rekomendacijų dėl darbo rinkos palengvinant užimtumą sulaukus pensinio amžiaus, vieno langelio principu veikiančios skaitmeninės sistemos kvalifikuotiems trečiųjų valstybių piliečiams sukūrimą ir laikinųjų gyventojų darbo galimybių išplėtimą.

(35) Planu užtikrinama, kad būtų išlaikytas planuojamas bendras nacionalinėmis lėšomis finansuojamų viešųjų investicijų, vidutiniškai realizuotų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano laikotarpiu, lygis, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies e punkte.

6 lentelė. Plane numatytos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos (% BVP)

Vidutinis lygis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano taikymo laikotarpiu (2021–2026 m.) (*)	2025	2026	2027	2028	2029	Vidurkis plano įgyvendinimo laikotarpiu
2,9	3,3	3,5	3,5	3,7	3,8	3,5

(*) Daroma prielaida ir pritariama, kad abu laikotarpiai sutaps. Reikalavimo išlaikyti investicijų lygį ketinama laikytis kelerius metus po Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

Šaltinis: Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

([15]) Svarbiomis laikomos šios KŠSR: i) nurodytos Tarybos įgyvendinimo sprendime dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo ir susijusios su į tą planą įtrauktomis priemonėmis ir ii) Tarybos priimtos 2025 m.

(36) Galiausiai reformų ir investicijų įsipareigojimai, kuriais grindžiamas pratęsimas, gali būti laikomi derančiais su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane ir partnerystės susitarime, dėl kurio susitarta pagal daugiametę finansinę programą, nustatytais įsipareigojimais, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 4 dalyje.

(37) Apibendrinant vertinama, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, visos kartu atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnyje nustatytus kriterijus. Todėl koregavimo laikotarpis gali būti pratęstas nuo 4 iki 7 metų, kaip numatyta plane.

Kitos plane numatomos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus

(38) Be reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su kitomis reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro metu, visų pirma KŠSR, nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus Sąjungos prioritetus. Į planą įtrauktos 35 reformos ir investicijos, iš kurių keturios yra finansiškai remiamos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę. Plano reformos ir investicijos iš dalies grindžiamos esamu vyriausybės strateginiu dokumentu („Atsakomybė už Vokietiją, CDU, CSU ir SPD koalicijos susitarimas, 21-as teisėkūros laikotarpis“) ([16]).

(39) Kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetą, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 nustatytus klimato srities tikslus, plane numatytos mokymo priemonės, pavyzdžiui, susijusios su mokymų skaitmenizacija ir besimokančiųjų skaitmeninio dalyvavimo skatinimu. Be to, plane numatytos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama plėsti skaitmeninius tinklus nustatant viršesnį viešąjį interesą plėsti tinklą ir supaprastinant planavimą ir patvirtinimą. Planu taip pat siekiama pagerinti galimybes kreiptis į teismą nustatant internetines civilinės teisenos procedūras ir supaprastinti notarines procedūras nustatant skaitmeninio tapatumo nustatymo procedūrą notarų ir kitiems dokumentams gauti. Plane taip pat numatyta priimti bendrus skaitmeninius viešojo administravimo standartus, kad būtų užtikrinta vienoda ir nevaržoma prieiga prie administracinių paslaugų, (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą) ir teisės aktą, kuriuo būtų modernizuojama ir skaitmenizuojama kova su nedeklaruojamu darbu.

Plane taip pat aprašytos priemonės, kuriomis skatinama statyti dispečerinio valdymo elektrines, kurti, pertvarkyti ir statyti naujus neutralaus poveikio klimatui šilumos tinklus (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), taip pat tikslingai plėsti elektros energijos tinklus. Be to, į planą įtrauktas priemonių rinkinys, kuriuo siekiama mažinti elektros energijos kainų komerciniams vartotojams mokesčių komponentus ir užtikrinti aktyvesnį valstybės dalyvavimą tinklo išlaidų valdyme, siekiant prisidėti prie konkurencingumo ir elektrifikacijos, gerinti anglies dioksido surinkimo, saugojimo ir naudojimo reglamentavimo aplinką ir toliau finansuoti efektyviai energiją vartojančių pastatų šildymą bei renovaciją (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), taip pat didinti federalinį finansavimą efektyviems ir neutralaus poveikio klimatui šildymo tinklams. Plane numatyta rekonstruoti geležinkelių tinklą modernizuojant didelio pralaidumo koridorius. Siekiant sustiprinti valdymą ir ilgalaikį investicijų į geležinkelius planavimą, plane nustatyta „Infraplan“ – privaloma finansavimo priemonė, kurią taikant pirmenybė teikiama būsimiems projektams. Elektromobilumas bus skatinamas taikant mokesčių paskatas, atleidžiant nuo automobilių mokesčių, teikiant tikslinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir investuojant į įkrovimo infrastruktūrą bei visai netaršų krovinių judumą (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Galiausiai planu remiamos inovacijos ir technologinė pažanga, pirmenybę teikiant mokslinių tyrimų finansavimui pagal aukštųjų technologijų darbotvarkę, kurioje daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms technologijoms, pavyzdžiui, dirbtiniam intelektui, biotechnologijoms ir klimato sprendimams, ir skatinant tvirtesnes mokslinių tyrimų ir pramonės sąsajas. Šiomis ir kitomis plane numatytomis priemonėmis siekiama padėti įgyvendinti 2025 m. KŠSR dėl įgūdžių, profesinio rengimo bei mokymo ir suaugusiųjų mokymosi, viešojo administravimo, skaitmeninės infrastruktūros, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų skaitmenizacijos, energijos vartojimo efektyvumo, transporto, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energetikos infrastruktūros bei tinklų ir mokslinių tyrimų ir inovacijų.

([16]) Verantworung für Deutschland, Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und SPD, 21. Legislaturperiode, https://www.koalitionsvertrag2025.de/sites/www.koalitionsvertrag2025.de/files/koav_2025.pdf.

(40) Kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, prioritetą, į planą įtrauktos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama didinti užimtumo paskatas ir paspartinti integraciją į darbo rinką pertvarkant bazinę pajamų paramą (*Grundsicherung*) darbo ieškantiems asmenims. Numatoma, kad Gerovės valstybės reformos komisija pateiks rekomendacijų, kaip modernizuoti ir mažinti biurokratiją gerovės sistemoje ir jos administravimo srityje. Siekiant padidinti paskatas plėsti mokamą darbą, plane numatyta nustatyti atleidimą nuo mokesčių už viršvalandžių priedus. Be to, plane taip pat numatytos teisingumo priemonės pasitelkiant švietimą, pavyzdžiui, tikslinė parama mokykloms, kuriose yra daug nepalankioje socialinėje padėtyje esančių mokinių, papildoma parama ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai palankių sąlygų neturinčiose vietovėse ir programoms, kuriose daugiausia dėmesio skiriama vaikų kalbos raidai ir visų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigų infrastruktūros gerinimui. Be to, plane numatytas kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo mokymo priemonių rinkinys, pavyzdžiui, siekiant gerinti profesinį mokymą, mokymąsi visą gyvenimą, kiek tai susiję su mokymo skaitmenizavimu ir parama mokymui įmonėse. Siekiant pagerinti švietimo galimybes, planu išplečiama visą dieną trunkančios mokyklinės priežiūros investicijų programa. Be to, infrastruktūros procedūros bus spartinamos taikant suderintą proceso teisę. Siekiant toliau mažinti biurokratiją, bus pradėtos procesų tobulinimo peržiūros, siekiant nustatyti ir pašalinti didžiausias administracinių procedūrų kliūtis. Socialinės išmokos turi būti geriau suderintos ir skaitmenizuotos, kad būtų supaprastinta prieiga ir sumažinta biurokratija. Planu siekiama sumažinti elektros energijos kaštus taikant mokesčių lengvatas ir federalinį bendrą tinklo mokesčių finansavimą, taip remiant elektrifikavimą. Ilgalaikės privačios santaupos bus remiamos sukuriant vaikams skirtą ankstyvos pensijos kaupimo pradžios programą. Plane numatyta įtraukti naujus savarankiškai dirbančius asmenis į teisės aktais nustatytą pensijų sistemą, taip siekiant padidinti saugumą senatvėje. Tuo taip pat siekiama didinti darbo jėgos pasiūlą teikiant mokestines paskatas darbui sulaukus pensinio amžiaus. Priežiūros prieinamumas bus pagerintas taikant pirminės sveikatos priežiūros sistemą, vykdant skubios pagalbos ir gelbėjimo tarnybų reformą ir restruktūrizuojant ligonines, o ilgalaikės priežiūros reforma siekiama užtikrinti tvarumą ir sumažinti įmokų mokėtojams tenkančią naštą. Geležinkelių tinklas turi būti modernizuotas tikslingai rekonstruojant koridorius. Verslo investicijos bus skatinamos vėl nustatant paspartintą nusidėvėjimą ir mažinant pelno mokesčio tarifus. Galimybės gauti finansavimą bus plečiamos gerinant mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ir startuolių finansavimą.

Galiausiai, planu remiamos inovacijos, pirmenybę teikiant pagrindinių technologijų, pavyzdžiui, DI, biotechnologijų ir klimato srities technologijų, moksliniams tyrimams. Šiomis ir kitomis plane numatytomis priemonėmis siekiama padėti įgyvendinti 2025 m. KŠSR dėl mokesčių politikos, verslo aplinkos, pensijų sistemų ir aktyvaus senėjimo, viešojo administravimo, darbo rinkos veikimo, įgūdžių, profesinio rengimo bei mokymo ir suaugusiųjų mokymosi, švietimo, energetikos infrastruktūros ir tinklų, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei transporto. Plane numatytomis priemonėmis taip pat siekiama padėti gerinti būsto įperkamumą, siekiant padidinti būsto pasiūlą.

(41) Kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, plane numatytos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama didinti energetikos sistemos atsparumą ir lankstumą. Plane aprašytos priemonės, kuriomis skatinama statyti dispečerinio valdymo elektrines, taip pat kurti, pertvarkyti ir statyti naujus neutralaus poveikio klimatui šilumos tinklus (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Plane taip pat numatytos tikslinio ir sistemai palankaus tinklų ir saugyklų diegimo priemonės, kuriomis siekiama tinklo plėtrą suderinti su elektros energijos paklausa ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba. Šiomis ir kitomis plane numatytomis priemonėmis siekiama padėti įgyvendinti 2025 m. KŠSR dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energetikos infrastruktūros ir tinklų, energijos vartojimo efektyvumo ir transporto.

(42) Kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, į planą įtrauktos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, (žr. 32 konstatuojamąją dalį).

(43) Be to, į planą įtrauktos kitos politikos priemonės, viršijančios bendrus ES prioritetus, įskaitant federalinės valdžios ir žemių paktą, kuriuo siekiama paspartinti planavimo ir leidimų išdavimo procedūras, taisyklių išplėtimą, kad būtų apribota bendra reglamentavimo našta, ir Nacionalinės reglamentavimo kontrolės tarybos stiprinimą, kuriuo siekiama pagerinti reglamentavimo poveikio priežiūrą.

(44) Plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tinkama, papildomumą su Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Į planą įtrauktos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, pavyzdžiui, neutralaus poveikio klimatui šilumos tinklų kūrimas, pertvarkymas ir nauja statyba, taip pat tolesnis efektyviai energiją vartojančių pastatų šildymo ir renovacijos finansavimas. Be to, jame numatoma skatinti elektromobilumą taikant mokesčių paskatas, atleidžiant nuo automobilių mokesčių, teikiant tikslinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir investuojant į įkrovimo infrastruktūrą bei visai netaršų krovinių judumą. Galiausiai, jame numatoma priimti bendrus skaitmeninius viešojo administravimo standartus, kad būtų užtikrinta vienoda ir nevaržoma prieiga prie administracinių paslaugų.

(45) Plane pateikiama Vokietijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, apžvalga. Siekiant remti sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, plane teigiama, kad reikia didelių investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, elektros energijos tinklus, energijos vartojimo efektyvumą, vandenilio infrastruktūrą, poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir skaitmeninį viešųjų paslaugų modernizavimą. Siekiant didinti socialinį ir ekonominį atsparumą, reikia investicijų strateginei priklausomybei mažinti, moksliniams tyrimams ir inovacijoms skatinti ir konkurencingumui stiprinti, visų pirma remiant tokias pagrindines technologijas kaip mikroelektronika, DI, kvantinės technologijos ir biotechnologijos. Siekdamos užtikrinti energetinį saugumą, Vokietijos valdžios institucijos mano, kad reikia investicijų į suskystintų gamtinių dujų (SGD) importo infrastruktūrą ir lanksčias, mažataršes dujines elektrines, taip siekiant remti pertvarką ir mažinti priklausomybę nuo pavienių tiekėjų. Siekiant stiprinti gynybos pajėgumus, plane numatomos didelės investicijos į įrangos trūkumo šalinimą, Bundesvero parengties stiprinimą ir NATO įsipareigojimų vykdymą, remiant Bundesvero specialiajam fondui ir toliau didinant išlaidas gynybai.

NACIONALINĖS NUKRYPTI LEIDŽIANČIOS IŠLYGOS AKTYVAVIMAS

(46) 2022 m. kovo 10–11 d. Versalyje susitikę valstybių ir vyriausybių vadovai, atsižvelgdami į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, įsipareigojo stiprinti Europos gynybos pajėgumus. Šie tikslai pakartoti Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje. 2025 m. kovo 6 d. išvadose dėl Europos gynybos Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Komisijos ketinimą rekomenduoti koordinuotai aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą pagal Stabilumo ir augimo paktą kaip neatidėliotiną priemonę.

(47) 2025 m. kovo 19 d. komunikate ([17]) Komisija, siekdama kuo labiau padidinti poveikį ES gynybos pajėgumams, visas valstybes nares paragino koordinuotai pasinaudoti nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos teikiamomis lankstumo galimybėmis. Šiomis lankstumo galimybėmis siekiama palengvinti perėjimą prie nuolat didesnio gynybos išlaidų lygio. Tame komunikate teigiama, kad aktyvavus nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą valstybėms narėms būtų leidžiama nukrypti nuo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, Tarybos nustatyto patvirtinant vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinius struktūrinius planus arba nustatant taisomuosius planus pagal perviršinio deficito procedūrą, jei šis nuokrypis būtų pateisinamas gynybos išlaidų padidėjimu, palyginti su baziniais metais, ir jei metinis perviršis laikotarpiu iki 2028 m. neviršytų 1,5 % BVP. Šį dydį viršijančiam padidėjimui būtų taikomas įprastas atitikties vertinimas. Toks didžiausias dydis yra būtinas, kad nekiltų pavojus fiskaliniam tvarumui, kartu leidžiant visoms valstybėms narėms pasinaudoti lankstumo galimybe joms pereinant prie didesnio gynybos išlaidų lygio. Siekiant užtikrinti, kad papildoma lankstumo galimybe būtų naudojamasi tik pagal numatytą jos paskirtį, tikslios sumos bus nustatytos gavus galutinius duomenis.

(48) 2025 m. balandžio 24 d. Vokietija Tarybai ir Komisijai pateikė prašymą aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą pagal Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnį.

(49) Savo prašyme Vokietija nurodo, kad, didėjant geopolitinei įtampai, besitęsiantis Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo grėsmė Europos saugumui yra egzistencinis iššūkis Sąjungai, todėl reikia gerokai padidinti gynybos išlaidas. Ši padėtis yra išskirtinė aplinkybė, kurios nė viena valstybė narė negali kontroliuoti.

(50) Bendros valdžios sektoriaus išlaidos gynybai (valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) 02 skyrius) Vokietijoje sudarė 1,0 % BVP 2021 m., 1,0 % 2022 m. ir 1,1 % 2023 m. (7 lentelė). Remiantis vidutinės trukmės laikotarpio plane pateikta informacija, 2024 ir 2025 m. Vokietijos gynybos išlaidos sudaro atitinkamai 1,2 % ir 1,5 % BVP. Be to, Vokietija numato gerokai padidinti savo gynybos išlaidas siekdama NATO tikslo ir šias padidintas gynybos išlaidas išlaikyti per visą dabartinę teisėkūros institucijų kadenciją. Todėl gynybos išlaidų padidėjimas daro didelį poveikį Vokietijos viešiesiems finansams.

([17]) 2025 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatas (C(2025) 2000 final).

7 lentelė. Bendros gynybos išlaidos Vokietijoje

	2021 m. (a)	2022 m. (a)	2023 m. (a)	2024 m. (b)	2025 m. (b)
Bendros valdžios sektoriaus išlaidos gynybai (% BVP)	1,0	1,0	1,1	1,2	1,5

Šaltinis: a) Eurostatas; b) Tarybai ir Komisijai Vokietijos pateikta informacija.

(51) Vokietija apskaičiavo, kad nuo 2021 m. iki 2025 m. bendrų gynybos išlaidų, išreikštų BVP dalimi, padidėjimas sudarys apie 0,5 proc. punkto, todėl prisideda prie valdžios sektoriaus balanso blogėjimo ir valdžios sektoriaus skolos didėjimo.

(52) jei visos kitos sąlygos vienodos, per nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpį padidėjus išlaidoms, iki to laikotarpio pabaigos padidės valdžios sektoriaus skola ir deficitas. Komisijos parengtos orientacinės projekcijos, pagal kurias daroma prielaida, kad pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą leidžiamas maksimalus valdžios sektoriaus išlaidų padidėjimas iki 2028 m. bus linijinis, rodo, kad deficito santykis su BVP ir skolos santykis su BVP 2028 m. būtų atitinkamai 2,5 proc. punkto ir 4,8 proc. punkto didesni nei tuo atveju, jei grynosios išlaidos didėtų laikantis išankstinių Komisijos gairių. Todėl tam, kad būtų įvykdyti fiskalinės sistemos ([18]) reikalavimai, be kita ko, užtikrinta, kad skolos santykis iki koregavimo laikotarpio pabaigos būtų pradėtas patikimai mažinti arba būtų toliau patikimai mažinamas, arba išliktų apdairaus lygio, nesiekiančio 60 % BVP, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas iki mažesnio už 3 % BVP lygio ir toks išliktų, po nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpio greičiausiai reikėtų papildomo fiskalinio koregavimo. Vokietija pripažįsta, jog dėl struktūriškai didesnių gynybos išlaidų ateityje gali prireikti politikos, kuria būtų užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų išlaikytas fiskalinis tvarumas ir atitiktis fiskalinėms taisyklėms. Tuo, kad, kaip numatoma, deficito ir skolos lygiai dėl nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo padidės nedaug, o Vokietija yra įsipareigojusi įgyvendinti būtiną koregavimą, kad kitame planų etape būtų įvykdyti visi fiskalinės sistemos reikalavimai, užtikrinama, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų išsaugotas fiskalinis tvarumas;

(53) nacionalinės statistikos institucijos ir Eurostatas renka ir skelbia valdžios sektoriaus išlaidų gynybai duomenis, suskirstytus pagal Europos nacionalinių sąskaitų sistemoje (2010 m. ESS) taikomo tarptautinio COFOG ekonomines funkcijas. Šie duomenys yra tinkami siekiant įvertinti gynybos išlaidų poveikį valdžios sektoriaus deficitui, skolai bei grynosioms išlaidoms ir susijusioms sąvokoms. Eurostatas, glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionalinėmis statistikos institucijomis, nustatys duomenų rinkimo procesą. Atskaitos taškas turėtų būti COFOG gynybos kategorijos ir kartu reikėtų atsižvelgti į NATO apibrėžtį ir išlaikyti galimybę šalinti anomalijas, kurių gali atsirasti dėl atitinkamų metinių ataskaitų teikimo sistemų skirtumų. Duomenų rinkimo procesą reikia suderinti su perviršinio deficito procedūros (PDP) duomenų teikimo terminais;

(54) be to, pagal kai kurias nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu pasirašytas karinės įrangos sutartis karinė įranga gali būti pristatoma vėlesniu etapu, todėl poveikį viešiesiems finansams tai darys tik pasibaigus išlygos taikymo laikotarpiui. Siekiant atsižvelgti į šį galimą atvejį, pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą suteikta lankstumo galimybė taip pat turėtų būti taikoma gynybos išlaidoms, susijusioms su tokiu vėlesniu pristatymu, su sąlyga, kad atitinkamos sutartys buvo pasirašytos išlygos taikymo laikotarpiu ir kad šios atidėtos gynybos išlaidos išliktų ne didesnės už pirmiau minėtą bendrą viršutinę ribą;

(55) pirmiau minėta lankstumo galimybė būtų automatiškai taikoma išlaidoms, finansuojamoms paskolomis, suteiktomis pagal naująją Europos saugumo veiksmų priemonę (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę. Todėl valstybės narės praneštų Eurostatui apie visas pagal priemonę SAFE patirtas su gynyba susijusias išlaidas, priklausančias kategorijoms „gynybos produktai“ ir „kiti gynybos tikslams skirti produktai“, apibrėžtoms pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo nustatoma priemonė SAFE;

([18]) Žr. ECFIN institucinio dokumento Nr. 321 papildymą: „Assessment of the Fiscal Sustainability Condition for Member States Requesting the Activation of the National Escape Clause“ (Fiskalinio tvarumo sąlygos vertinimas valstybėse narėse, kurios prašo taikyti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą), pateikiama šiuo adresu: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/assessment-fiscal-sustainability-condition-member-states-requesting-activation-national-escape_en.

(56) šia rekomendacija nekeičiamos valdžios sektoriaus deficito, skolos bei grynųjų išlaidų apibrėžtys ir susijusios sąvokos. Tomis sąvokomis grindžiamus duomenis Vokietija turi surinkti ir pateikti pagal reglamentus (ES) 2024/1263, (EB) Nr. 479/2009 ir (ES) Nr. 549/2013;

Komisijos atlikto Vokietijos nacionalinio vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano vertinimo išvada

(57) apskritai, atsižvelgdama į nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymą, Komisija laikosi nuomonės, kad Vokietijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

TARYBOS BENDRA IŠVADA DĖL VOKIETIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(58) Taryba palankiai vertina Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir mano, kad jo visapusiškas įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;

(59) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;

(60) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plane pateikto grynųjų išlaidų plano ir pagrindinių makroekonominių prielaidų vertinimą, be kita ko, atsižvelgiant į išankstines Komisijos gaires, taip pat į plane pateikto grynųjų išlaidų plano poveikio valdžios sektoriaus deficitui ir skolai vertinimą. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad makroekonominės ir fiskalinės prielaidos, nors kai kuriais atvejais skiriasi nuo Komisijos prielaidų, nes jomis atsižvelgiama į atnaujintus makroekonominius ir fiskalinius duomenis, iš esmės yra tinkamai pagrįstos ir paremtos patikimais ekonominiais argumentais. Taryba atkreipia dėmesį į plano plačią fiskalinę strategiją ir perspektyvai kylančią riziką, kuri galėtų turėti įtakos makroekonominio scenarijaus realizavimui bei pagrindinėms prielaidoms ir plano grynųjų išlaidų plano įgyvendinimui. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;

(61) Taryba tikisi, kad Vokietija bus pasirengusi prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų savo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;

(62) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;

(63) Taryba pritaria Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio plane pateiktiems reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, ir palankiai vertina pastangas kiekybiškai įvertinti poveikį augimui ir fiskaliniam tvarumui. Taryba pritaria Komisijai, kad Vokietijos pateikti reformų ir investicijų įsipareigojimai pateisina koregavimo laikotarpio pratęsimą nuo ketverių iki septynerių metų. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kuriame nurodoma, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas laikotarpio pratęsimas, bendrai atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnyje nustatytus kriterijus, taip pat atsižvelgiant į to reglamento 36 straipsnio 1 dalies d punkto pereinamojo laikotarpio nuostatą. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kuriame nurodoma, kad reformų ir investicijų įsipareigojimai turėtų tvariai pagerinti ekonomikos augimo potencialą bei ekonomikos atsparumą ir remti fiskalinį tvarumą. Taryba rekomenduoja Vokietijai visapusiškai įgyvendinti reformų ir investicijų įsipareigojimus, kad būtų išlaikytas koregavimo laikotarpio pratęsimas;

(64) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, taip pat reformų ir investicijų įsipareigojimų, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, vertinimo, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(65) Taryba laukia Vokietijos parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste, taip pat reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimą;

(66) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Vokietijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą ir turėtų būti patvirtintos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas iki septynerių metų,

REKOMENDUOJA KAD:

1. 2025–2029 m. Vokietija užtikrintų, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių;

2. 2025–2028 m. laikotarpiu Vokietijai būtų leista nukrypti nuo šios rekomendacijos 1 punktu nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti, jei:

   a) tą didžiausią augimo tempą viršijančios grynosios išlaidos nuo 2021 m. neviršija gynybos išlaidų padidėjimo, išreikšto procentais BVP, ir

   b) nuokrypis viršijant didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą neviršija 1,5 % BVP;

3. po 2028 m. Vokietijai vis dar būtų leidžiama nukrypti nuo Tarybos rekomendacijoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 arba 19 straipsnį nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti, jei tą didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą viršijančios grynosios išlaidos yra susijusios su karinės įrangos pristatymu, dėl kurio sutartys sudarytos anksčiau nei 2028 m. pabaigoje, ir išlieka ne didesnės už pirmiau nurodytą bendrą viršutinę ribą;

4. pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnio 7 dalį, šia rekomendacija leidžiami nuokrypiai nuo Tarybos nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo Vokietijos kontrolės sąskaitoje nebūtų registruojami kaip debetai;

5. siekiant užtikrinti teisingą papildomų išlaidų registravimą, Vokietija faktinius ir planuojamus duomenis, susijusius su bendromis gynybos išlaidomis (COFOG 02 skyrius), įskaitant investicijas į gynybą (COFOG 02 P.51 skyrius), taip pat išlaidomis, kurios turi būti finansuojamos į COFOG 02 skyrių nepatenkančiomis SAFE paskolomis, įtrauktų:

   a) už T–4, T–3, T–2 ir T–1 metus (T metai yra einamieji metai) – į ataskaitas Komisijai (Eurostatui) pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 479/2009;

   b) už laikotarpį nuo 2021 m. iki T (einamųjų) metų – į nacionalinius vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinius struktūrinius planus ir metines pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 1 dalį, 15 straipsnį ir 21 straipsnio 1 dalį;

   c) už T (einamuosius) ir T+1 metus – į biudžeto planų projektus pagal Reglamentą (ES) Nr. 473/2013.

6. iki nurodytų terminų Vokietija įgyvendintų reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas iki septynerių metų ir kurios nustatytos šios rekomendacijos II priede.

Priimta Liuksemburge 2025 m. spalio 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas

(metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)

Vokietija

Metai		2025	2026	2027	2028	2029
Augimo tempas (%)	Metinis	4,4	4,5	2,3	1,7	1,6
	Bendras (*)	4,4	9,0	11,5	13,3	15,2

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2024 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę *ex post* atitikties stebėseną kontrolės sąskaitoje.

II PRIEDAS

Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas iki septynerių metų

Reforma / investicija	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo parengimas veikti (nauja priemonė)	Patikslinti finansinę sistemą, kad būtų patenkinti neatidėliotini viešųjų investicijų į nacionalinę infrastruktūrą poreikiai.	Sukūrus Specialųjį infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondą, bus priimti teisės aktai, kuriais nustatomos lėšų panaudojimo taisyklės, visų pirma investicijų papildomumo kriterijus. 1 etapas. Ne vėliau kaip 2025 m. III ketv. priimti teisės aktus dėl Specialiojo infrastruktūros ir poveikio klimatui neutralumo fondo sukūrimo.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Mokslinių tyrimų išmoka MTP remti (nauja priemonė)	Stiprinti verslo MTP veiklą taikant fiskalines paskatas.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. I ketv. priimti įstatymą dėl mokslinių tyrimų išmokos mokesčio bazės ir tinkamų finansuoti išlaidų išplėtimo.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Administracinės naštos mažinimas (nauja priemonė)	Sumažinti biurokratinę naštą įmonėms, piliečiams ir administracijai.	Taisomosios priemonės bus visos įtrauktos į administracinės naštos mažinimo teisės aktus. 1 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV ketv. priimti teisės aktus dėl administracinės naštos mažinimo.	1 etapas. Teisės aktų priėmimas
Viešųjų pirkimų teisės supaprastinimas ginkluotosioms pajėgoms (nauja priemonė)	Sumažinti biurokratizmą ir sudaryti sąlygas investicijoms supaprastinant federalinių ginkluotųjų pajėgų viešųjų pirkimų teisę.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. supaprastinti ginkluotosioms pajėgoms skirtus viešųjų pirkimų įstatymus, išplečiant supaprastintų viešųjų pirkimų procedūrų taikymo sritį, paspartinant ir skaitmenizuojant procedūras.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Viešųjų pirkimų teisės supaprastinimas (nauja priemonė)	Sumažinti biurokratizmą ir sudaryti sąlygas investicijoms supaprastinant viešųjų pirkimų teisę.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. supaprastinti viešųjų pirkimų įstatymus, išplečiant supaprastintų viešųjų pirkimų procedūrų taikymo sritį, paspartinant ir skaitmenizuojant procedūras.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Palankesnių sąlygų įsidarbinti sulaukus pensinio amžiaus sudarymas (nauja priemonė)	Pagerinti darbo jėgos pasiūlą pašalinant paskatas netęsti darbo sulaukus įprasto pensinio amžiaus.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. panaikinti su ankstesniu įsidarbinimu susijusį draudimą, kad iš dalies keičiant atitinkamus teisės aktus būtų sudarytos palankesnės sąlygos sulaukus pensinio amžiaus laikinai grįžti į darbo rinką.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas

Reforma / investicija	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Skaitmeninė vieno langelio sistema kvalifikuotiems trečiųjų valstybių piliečiams (nauja priemonė)	Pagerinti darbo jėgos pasiūlą sudarant palankesnes sąlygas aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijai.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2029 m. IV ketv. pradėti eksploatuoti centrinę IT platformą, skirtą užsienio specialistams.	1 etapas. Viešosios internetinės IT platformos veikimo pradžia
Darbo galimybių laikiniesiems gyventojams didinimas (nauja priemonė)	Pagerinti darbo jėgos pasiūlą didinant pabėgėlių dalyvavimą darbo rinkoje.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV ketv. iš dalies keičiant atitinkamus teisės aktus sumažinti draudimą dirbti pabėgėliams iki ne daugiau kaip trijų mėnesių.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Tabako mokesčio taikymo išplėtimas (nauja priemonė)	Apsaugoti mokestines pajamas ir sustiprinti visuomenės sveikatos apsaugą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV ketv. priimti įstatymą dėl tabako mokesčio modelio taikymo išplėtimo.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Palankesnių sąlygų investicijoms į būstą sudarymas („Bau-Turbo“) (nauja priemonė)	Padidinti investicijas į būstą supaprastinant būsto statybos taisykles.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. I ketv. supaprastinti būsto statybos teisės aktus nustatant laikinas taisyklių išimtis, lankstesnį planavimą, išplėstas specialiąsias taisykles ir aiškesnes gaires dėl konfliktų dėl triukšmo.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Vyriausybės remiamo rizikos kapitalo fondo įsteigimas (nauja priemonė)	Pagerinti startuolių galimybes gauti finansavimą sutelkiant institucinių investuotojų kapitalą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV ketv. pradėti rinkti lėšas II augimo fondui, skirtam instituciniams investuotojams; pagrindinė investuotoja būtų vyriausybė.	1 etapas. Rizikos kapitalo fondo specifikacijos raštas
Ataskaita dėl vyriausybės subsidijų (nauja priemonė)	Palengvinti fiskalinės politikos formavimą parodant subsidijų efektyvumą ir veiksmingumą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2025 m. IV ketv. paskelbti pirmąją federalinę subsidijų ataskaitą, kurioje analizuojamas subsidijuojamų programų poveikis pagal subsidijų politikos gaires. 2 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. III ketv. paskelbti antrąją federalinę subsidijų ataskaitą, kurioje analizuojamas subsidijuojamų programų poveikis pagal subsidijų politikos gaires.	1 etapas. Pirmosios subsidijų ataskaitos paskelbimas 2 etapas. Antrosios subsidijų ataskaitos paskelbimas

Reforma / investicija	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Išlaidų peržiūros (nauja priemonė)	Pagrįsti fiskalinės politikos formavimą nustatant galimas lėšų taupymo sritis arba iš naujo suderinant esamas išlaidas su naujais išlaidų prioritetais.	Pirmoji išlaidų peržiūra (t. y. 12-oji Finansų ministerijos išlaidų peržiūra) bus susijusi su rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo gerinimu. Dar bent dviejose kitose išlaidų peržiūrose bus nagrinėjamos svarbios politikos sritys, įskaitant esamas priemones, paramos programas ir teisės aktais nustatytas paslaugas, taip pat kompleksinės temos, apimančios visą biudžetą. Biudžeto planavimo procese bus taikomos išlaidų peržiūrų išvados ir rekomendacijos. 1 etapas. Ne vėliau kaip 2025 m. IV ketv. paskelbti pirmąją išlaidų peržiūrą. 2 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV ketv. paskelbti antrąją išlaidų peržiūrą. 3 etapas. Ne vėliau kaip 2029 m. IV ketv. paskelbti trečiąją išlaidų peržiūrą. Vertinimas bus atliekamas paskelbimo metu.	1 etapas. Pirmosios išlaidų peržiūros paskelbimas. 2 etapas. Antrosios išlaidų peržiūros paskelbimas. 3 etapas. Trečiosios išlaidų peržiūros paskelbimas.
Investicijų į geoterminę energiją sąlygų gerinimas (nauja priemonė)	Pašalinti kliūtis investicijoms supaprastinant investicijų į geoterminę energiją reglamentavimą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. II ketv. supaprastinti leidimų išdavimo procedūras priimant Geoterminės energijos diegimo spartinimo aktą.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Investicijų į vandenilį sąlygų gerinimas (nauja priemonė)	Pašalinti kliūtis investicijoms supaprastinant investicijų į vandenilį reglamentavimą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. III ketv. supaprastinti planavimo, leidimų išdavimo ir susijusių viešųjų pirkimų procedūras priimant Vandenilio diegimo spartinimo aktą.	1 etapas. Teisės aktų įsigaliojimas
Federalinės valdžios ir žemių darbo grupė veiksmingam viešajam administravimui užtikrinti (ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano 6.2.1 reforma)	Užtikrinti veiksmingesnį, į ateitį orientuotą ir inovacijoms palankesnį valdymą; koordinuoti planavimo ir leidimų išdavimo procedūras federaliniu ir žemių lygmenimis.	Sudaroma darbo grupė, kuri skelbtų darbo grupės ataskaitas su rekomendacijomis dėl dotacijų, planavimo ir leidimų išdavimo. 1 etapas. Ne vėliau kaip 2021 m. II ketv. užbaigti pirmąją pažangos ataskaitą su rekomendacija. 2 etapas. Ne vėliau kaip 2022 m. II ketv. užbaigti antrąją pažangos ataskaitą. 3 etapas. Ne vėliau kaip 2025 m. I ketv. užbaigti bent 80 % antrojoje pažangos ataskaitoje nurodytų priemonių.	1 etapas. Pirmosios pažangos ataskaitos paskelbimas 2 etapas. Antrosios pažangos ataskaitos paskelbimas 3 etapas. Užbaigti 80 % antrosios pažangos ataskaitos veiksmų (stebima pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą)

Reforma / investicija	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Jūros vėjo energijos aktas (ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano 7.1.5 reforma)	Sudaryti sąlygas spartesniam jūros vėjo elektrinių diegimui.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2023 m. I ketv. sumažinti kliūtis plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir būtiną tinklo infrastruktūrą, supaprastinant atitinkamų projektų planavimo ir leidimų išdavimo procedūras.	1 etapas. Jūros vėjo energijos akto įsigaliojimas (stebima pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą)